

DOMSTOLENS DOM
av den 13 december 1983*

I mål 222/82

har County Court i Tunbridge Wells till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Apple and Pear Development Council

och

K. J. Lewis Ltd m. fl.

Begäran avser bland annat frågan om huruvida inrättandet eller bibehållandet av ett organ med Apple and Pear Development Councils sammansättning och/eller funktioner och det sätt på vilket organets verksamhet finansieras är i överensstämmelse med vissa bestämmelser i EEG-fördraget, 1972 års anslutningsakt och rådets förordning (EEG) nr 1035/72 av den 18 maj 1972 om den gemensamma organisationen av marknaden för frukt och grönsaker (EGT nr L 118, s 1, fransk version; svensk specialutgåva, del 03, volym 04).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden J. Mertens de Wilmars, avdelningsordförandena T. Koopmans och K. Bahlmann samt domarna P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, G. Bosco, O. Due och U. Everling,

generaladvokat: S. Rozès,

justitiesekreterare: H. A. Rühl, avdelningsdirektör,

meddelar följande

* Rättegångspråk: engelska.

dom

DOMSKÄL

- 1 Genom beslut av den 19 juli 1982, som inkom till domstolen den 23 augusti samma år, har Tunbridge Wells County Court i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget ställt flera frågor till domstolen, särskilt angående tolkningen av artiklarna 30, 34 och 38-47 i fördraget, av artiklarna 42 och 60.1 i 1972 års anslutningsakt och av rådets förordning (EEG) nr 1035/72 av den 18 maj 1972 om den gemensamma organisationen av marknaden för frukt och grönsaker (EGT nr L 118, s. 1) för att kunna bedöma dels om de brittiska bestämmelserna om Apple and Pear Development Council är förenliga med dessa gemenskapsbestämmelser, dels vilka följderna av en eventuell oförenlighet blir vad gäller den avgift som används till att finansiera detta organ.
- 2 Av handlingarna i målet framgår att Apple and Pear Development Council (nedan kallat "utvecklingsrådet") inrättades genom en ministeriell förordning som antogs i enlighet med "Industrial Organization and Development Act" av år 1947, genom vilken lag den ansvarige ministern bemyndigas att om han finner det lämpligt utfärda förordningar "om inrättandet av ett utvecklingsråd" för en näringsgren "för att öka dennas effektivitet eller produktivitet, förbättra eller utveckla den samhällseliga nytta den gör eller kan göra, och sätta den i stånd att göra detta på ett mer ekonomiskt sätt". Före utfärdandet av en sådan förordning skall ministern samråda med företrädare för ett betydande antal företagare eller anställda inom ifrågakvarande näringsgren. Ministern får inte utfärda en sådan förordning om han inte är övertygad om "att ett betydande antal personer som är verksamma inom näringsgrenen önskar att ett utvecklingsråd inrättas". Graden av stöd för ett befintligt utvecklingsråd skall med jämna mellanrum prövas.
- 3 1966 tog äppel- och päronodlarna initiativet att vända sig till ministern för jordbruk, fiske och livsmedel (nedan kallad "ministern") med en begäran om att ett utvecklingsråd skulle inrättas inom deras näringsgren. När ministern hållit de samråd som föreskrivs i lagen utfärdade han "Apple and Pear Development Council Order" av 1966 (Statutory Instrument 1966, nr 1579), som trädde i kraft den 23 december 1966. Frågan om utvecklingsrådets fortbestånd har i enlighet med lagen sedan dess omprövats upprepade gånger, och de nuvarande bestämmelserna för rådet finns samlade i en förordning av den 6 maj 1980 (Statutory Instrument 1980, nr 623 - nedan kallad 1980 års förordning).

- 4 Utvecklingsrådet består av följande ledamöter utsedda av ministern: åtta odlare, två anställda, två oberoende ledamöter och två specialister på marknadsföring och distribution.
- 5 Enligt 1980 års förordning har utvecklingsrådet följande uppgifter:
- ”1. Främja eller själv bedriva vetenskaplig forskning.
  2. Främja eller själv bedriva forskning om material och utrustning samt om produktionsmetoder, företagsledning och arbetskraftsanvändning, inbegripet att finna och utveckla nya, samt förbättra befintliga, material, utrustningar och metoder, att fastställa fördelarna med olika alternativ, samt driva experimentanläggningar och försöksverksamhet på kommersiell nivå.
  3. Främja produktion och saluföring av standardprodukter.
    - a) Ge råd till personer som deltar i projekt för främjande av produktion och avsättning av standardprodukter i fråga om de priser som bör eftersträvas vid försäljningen av sådana produkter, samt bedriva forskning för att kunna tillhandahålla sådana råd. (Tillägg genom förordning av den 17 december 1980.)
  4. Främja bättre definition av handelsbeteckningar och en enhetlig tillämpning av dessa.
  5. Kvalitetsklassa produkterna, registrera de klassificerade varumärkena och fastställa skyldigheterna för innehavarna av sådana varumärken.
  6. Främja eller själv bedriva forskning för förbättring av marknadsförings- och distributionskanalerna för produkterna.
  7. Främja eller själv bedriva forskning rörande konsumtion och användning av den berörda sektorns produkter.
  8. Främja inrättandet av kooperativa organisationer som tillhandahåller material och utrustning för att samordna produktion, saluföring och distribution av sektorns produkter.

9. Främja exporthandeln, inbegripet främjandet eller vidtagandet av reklamåtgärder i utlandet.
  10. Främja eller vidta åtgärder för att ge den brittiska allmänheten bättre information om sektorns produkter och om deras användningsmöjligheter.
  11. Främja eller själv genomföra insamling och sammanställning av statistik.
  12. Vidta åtgärder för att göra den erhållna informationen tillgänglig och tillhandahålla råd inom alla utvecklingsrådets ansvarsområden.
- 6 Utvecklingsrådets verksamhet finansieras genom en avgift som det genom 1980 års förordning bemyndigas att lägga på odlarna i England och Wales. Sedan Förenade kungarikets anslutning till Europeiska gemenskaperna har det högsta årliga avgiftsbeloppet, som skall godkännas av ministern, höjts i flera steg, från 3 pund per acre (ca 7,50 pund per hektar) till 40 pund per hektar. Odlare som har mindre än två hektar planterade med 50 äppel- eller päronträd är befriade från avgift.
- 7 De berörda odlarna är skyldiga att registrera sig och att lämna deklarerationer och upplysningar till utvecklingsrådet om sin verksamhet inom sektorn.
- 8 Utvecklingsrådet väckte talan vid Tunbridge Wells County Court mot tre odlare om betalning av avgiften för räkenskapsåret 1980-1981. Svarandena väckte för sin del genkärsmål om återbetalning av de årliga avgifter som de betalat sedan den 1 januari 1973. De gjorde gällande att det från dagen för Förenade kungarikets anslutning stred mot gemenskapsrätten att bibehålla utvecklingsrådet och att nämnda avgift, som är en avgift med motsvarande verkan som en tull, skulle ha varit avskaffad senast den 1 februari 1973 i enlighet med artikel 60 i anslutningsakten.
- 9 Under dessa omständigheter beslutade County Court att ställa följande frågor till domstolen.

Fråga 1

Strider det mot artiklarna 30 och 34 och/eller 38-47 i EEG-fördraget och/eller artiklarna 42 och 60.1 i anslutningsakten och/eller rådets förordning

(EEG) nr 1035/72 i dess ändrade lydelse att en medlemsstat antar och/eller bibehåller bestämmelser som

- i) inrättar och/eller bibehåller ett organ (nedan kallat "utvecklingsrådet") i en del av denna medlemsstat, vars sammansättning och/eller uppgifter finns beskrivna i United Kingdom Statutory Instruments nr 1579 av 1966 och /eller nr 623 av 1980,

och/eller

- ii) kräver att personer som bedriver verksamhet inom äppel- eller päronodlingssektorn (nedan kallad "sektorn"), och som a) före den 1 april 1976 (men efter den 1 april 1971) i denna del av medlemsstaten ägde minst fem acres mark planterad med minst 50 äppel- eller päronträd, och/eller b) som efter den 1 april 1976 i denna del av medlemsstaten ägde minst två hektar mark, skall registrera sig hos utvecklingsrådet, och enligt vilka bestämmelser det är straffbart att underlåta att registrera sig,

och/eller

- iii) tillåter utvecklingsrådet att efter samtycke från ministern för jordbruk, fiske och livsmedel ålägga de registrerade odlarna att lämna deklARATIONER och upplysningar till rådet om sin verksamhet inom sektorn, och enligt vilka bestämmelser det är straffbart att underlåta att avge sådana deklARATIONER och upplysningar,

och/eller

- iv) tillåter utvecklingsrådet att ta ut en årlig obligatorisk avgift av de odlare som är registreringsskyldiga, baserad på de arealer som dessa utnyttjar inom ramen för sin verksamhet inom sektorn, för täckande av rådets administrativa och andra kostnader,

och/eller

- v) från dessa åtgärder undantar fruktodlare som förfogar över mindre än två hektar mark eller mark som är planterad med färre än 50 äppel- eller päronträd?

Fråga 2

Om svaret på hela fråga 1 eller någon del av den är jakande, påverkas då detta svar, och i så fall på vilket sätt, av det faktum (om det bevisas) att utvecklingsrådet inrättades och/eller bibehölls med uttryckligt samtycke av de odlare som i enlighet med ovan nämnda undersökning [i beslutet om hänskjutande] stöder bibehållandet av utvecklingsrådet, och som representerar den andel av marken som anges i undersökningen, och efter samråd med organisationer som av allt att döma representerar ett stort antal företagare eller anställda inom denna sektor?

Fråga 3

Om någon av de åtgärder som beskrivs i fråga 1 eller en del av en sådan åtgärd är oförenlig med en eller flera av de bestämmelser i gemenskapsrätten som anges i första frågan, får då den bestämmelse i gemenskapsrätten som en sådan åtgärd eller del av åtgärd är oförenlig med direkt effekt inom gemenskapens medlemsstater, med påföljd att enskilda får rättigheter enligt gemenskapsrätten som de kan åberopa inför en medlemsstats domstolar? Om svaret är jakande

i) kan då denna gemenskapsrättsliga bestämmelse åberopas av en odlare för att invända mot utvecklingsrådets krav på betalning av nämnda årliga avgift och, om svaret är jakande, kan den bestämmelsen därvid läggas till grund för en total eller partiell avgiftsbefrielse och hur skall i sistnämnda fall denna partiella befrielse fastställas,

och/eller

ii) kan denna gemenskapsrättsliga bestämmelse läggas till grund för ett krav på återbetalning av de årliga avgifter som erlagts av en odlare och, om så är fallet,

a) kan en sådan gemenskapsrättslig bestämmelse läggas till grund för ett krav på återbetalning av hela avgiftsbeloppet eller bara en del av detta, och i sistnämnda fall, hur skall denna del fastställas,

- b) kan krav resas på återbetalning av de årliga avgifter som betalats, för det fall betalningen skedde innan domstolens dom i detta mål offentliggjordes eller bara med avseende på sådana eventuella betalningar som skedde efter offentliggörandet av domen,

och/eller

- iii) kan domstolarna i en medlemsstat, när de skall avgöra om återbetalning skall ske av årliga avgifter som erlagts av en odlare, ta hänsyn till att de pengar som kommit in genom de årliga avgifterna har använts av utvecklingsrådet för sådana ändamål som varit eller kunde ha varit till fördel för fruktodlaren?

Fråga 4

Om någon av de åtgärder som beskrivs i fråga 1 eller om en del av en sådan åtgärd är oförenlig med artikel 30 eller 34 i EEG-fördraget, inträdde då denna oförenlighet vid den tidpunkt som anges i artikel 42 i anslutningsakten eller vid den tidpunkt som anges i dess artikel 60.1?

Den första frågan

- 10 Genom denna fråga vill den nationella domstolen i första hand veta om de gemenskapsbestämmelser som anges i frågan hindrar att ett organ med en sådan sammansättning som utvecklingsrådet inrättas eller bibehålls, när detta organ finansieras genom en avgift som tas ut av odlare vars potentiella produktionskapacitet överstiger vissa gränser, och när dessa odlare måste registrera sig hos organet och till detta lämna deklARATIONER och upplysningar om sin verksamhet inom den berörda branschen. I andra hand frågas om ett sådant organ kan strida mot nämnda bestämmelser på grund av sina arbetsuppgifter.
- 11 I detta avseende kan det noteras att ett sådant organs förenlighet med gemenskapsrätten framför allt beror på dess arbetsuppgifter. För att besvara den första frågan måste utvecklingsrådets arbetsuppgifter, så som de beskrivs i ovan nämnda tillägg 1 till 1980 års förordning, därför först granskas.

Utvecklingsrådets arbetsuppgifter i allmänhet

- 12 Av denna beskrivning framgår att utvecklingsrådet inte är en producentorganisation i enlighet med avdelning II i ovannämnda förordning (EEG) nr 1035/72, som deltar i förvaltningen av det pris- och interventionssystem som föreskrivs i den förordningen. Det är inte utvecklingsrådets uppgift att verka som mellanhand vid försäljningen av produkterna eller att intervensera på marknaden. Av detta följer att man vid genomgången av de arbetsuppgifter som anförtrots utvecklingsrådet måste inrikta sig på frågan huruvida utövandet av dessa uppgifter på något annat sätt kan hindra handeln inom gemenskapen eller funktionen hos den gemensamma marknadsorganisation som inrättats inom denna sektor enligt fördragets bestämmelser om jordbrukspolitiken.
- 13 I detta hänseende skall först konstateras att den del av verksamheten som omfattar vetenskaplig och teknisk forskning, utarbetande av statistik, spridning av den erhållna informationen bland odlarna samt rent rådgivande verksamhet, inte är av sådan art att den hindrar vare sig handeln inom gemenskapen eller den gemensamma marknadsorganisationens funktion.
- 14 Beskrivningen av utvecklingsrådets övriga uppgifter enligt tillägget till 1980 års förordning utesluter däremot inte i sig möjligheten att dessa uppgifter kan fullgöras på ett sådant sätt att det hindrar handeln inom gemenskapen eller den gemensamma marknadsorganisationens funktion och därigenom vara oförenliga med de gemenskapsbestämmelser som det hänvisas till i begäran om förhandsavgörande.
- 15 Av handlingarna i målet framgår dock att utvecklingsrådet huvudsakligen sysslar med reklam och säljfrämjande åtgärder på den brittiska marknaden och med förbättring av kvaliteten på den inhemska frukt som saluförs på denna marknad. Därför måste det prövas i vilken utsträckning en sådan verksamhet kan vara oförenlig med de gemenskapsbestämmelser som den nationella domstolen har hänvisat till. I fråga om reklam och säljfrämjande åtgärder skall särskild uppmärksamhet ägnas tolkningen av artikel 30 i fördraget, som bland annat förbjuder alla åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa importrestriktioner. Beträffande utvecklingsrådets verksamhet på kvalitetsområdet måste denna däremot prövas utifrån de kvalitetsnormer som föreskrivs i förordningarna om den gemensamma organisationen av marknaderna för frukt och grönsaker.

Särskilt om reklamverksamheten

- 16 Med avseende på reklam och säljfrämjande åtgärder framgår det av handlingarna i målet att utvecklingsrådet, förutom reklam för äpplen och päron i allmänhet, genomför kampanjer som särskilt omfattar äpplen och päron från England och Wales, och i synnerhet vissa sorter som är typiska för produktionen i England och Wales.
- 17 Som domstolen slagit fast i sin dom av den 24 november 1982 i målet 249/81, kommissionen mot Irland (Rec. 1982, s. 4005), kan en reklamkampanj för att främja köp och försäljning av inhemska produkter under vissa omständigheter omfattas av förbudet i artikel 30 i fördraget, om kampanjen stöds av de offentliga myndigheterna. Ett sådant organ som utvecklingsrådet, som inrättats av regeringen i en medlemsstat och som finansieras genom en avgift som läggs på odlarna, kan inte enligt gemenskapsrätten åtnjuta samma frihet i fråga om de använda reklammetoderna som odlarna själva eller de frivilliga producentsammanslutningarna.
- 18 Särskilt är ett sådant organ förpliktat att avhålla sig från all reklam som går ut på att avråda från köp av produkter från andra medlemsstater eller att nedvärdera dessa produkter inför konsumenterna. Det får inte heller råda konsumenterna att köpa inhemska produkter enbart på grund av dessas nationella ursprung.
- 19 Artikel 30 hindrar däremot inte att ett sådant organ i sin reklam framhäver de särskilda kvaliteterna hos den frukt som produceras inom medlemsstaten ifråga eller att den anordnar kampanjer för att främja försäljningen av vissa sorter med angivande av deras särskilda egenskaper, även om dessa sorter är typiska för den nationella produktionen.
- 20 Kommissionen har i sitt yttrande till domstolen anfört att reklamkampanjerna till förmån för vissa sorter skulle kunna få till följd att andra sorter uteslöts från marknaden och, antingen i ifrågavarande medlemsstat eller i andra medlemsstater som exporterar sistnämnda sorter, framtvingade en tillämpning av de interventionsåtgärder för dessa sorter som fastställts inom ramen för den gemensamma marknadsorganisationen.
- 21 Även om det är sant att en sådan snedvridning av konkurrensvillkoren, vilken är oförenlig med en väl fungerande gemensam marknadsorganisation, skulle kunna uppkomma på en marknad där reklamåtgärderna uteslutande

eller huvudsakligen omfattade vissa sorter och därmed uteslöt andra, kan en sådan faktor inte läggas till grund för att helt förbjuda reklamkampanjer varigenom ett organ som utvecklingsrådet framhäver egenskaperna hos vissa sorter och anger vilken användning dessa sorter särskilt lämpar sig för.

Kvalitetsverksamheten

- 22 Beträffande kvaliteten på den inhemska frukt som saluförs på den brittiska marknaden framgår att utvecklingsrådet ger rekommendationer om storleken på den frukt som saluförs i början av säsongen och att dessa rekommendationer är strängare än vad som föreskrivs i gemenskapens kvalitetsnormer. Av utvecklingsrådets årsrapporter framgår dessutom att rådet genomför kontrollbesök på grossistmarknaderna och rapporterar alla fall där rekommendationerna inte följs till de berörda odlarna och till de organisationer som de berörda grossisterna är anslutna till.
- 23 I detta sammanhang skall det understrykas att regelverket om den gemensamma organisationen av marknaderna för frukt och grönsaker innehåller ett uttömmande system av kvalitetsnormer för produkterna ifråga. Om inte annat sägs i dessa regler får inte medlemsstaterna, och ännu mindre sådana organ som utvecklingsrådet, införa ensidiga bestämmelser om kvaliteten på den frukt som saluförs av odlarna.
- 24 Gemenskapsbestämmelserna utesluter förvisso inte konkurrens vad gäller produkternas kvalitet mellan odlarna i en medlemsstat eller mellan odlarna och importörerna. De hindrar inte heller att odlarna vakar över de nationella produkternas anseende, eller att ett sådant organ som utvecklingsrådet ger odlarna råd i detta avseende i form av rena rekommendationer rörande kvaliteten och presentationen av den frukt som saluförs. Däremot skulle det vara oförenligt med gemenskapsbestämmelsernas uttömmande karaktär om ett sådant organ försökte åstadkomma att dessa rekommendationer följdes genom att tillämpa någon form av sanktioner eller genom att begagna sig av sin stadgeenliga behörighet för att sätta press på odlarna eller handeln.
- 25 Det ankommer på den nationella domstolen att på grundval av ovan angivna tolkning bedöma om, och i förekommande fall i vilken utsträckning, utvecklingsrådets utövande av de funktioner som det tilldelats genom nationella bestämmelser är oförenligt med gemenskapsrätten.

Det obligatoriska medlemskapet

- 26 I punkterna ii och v i den första frågan ställer den nationella domstolen en detaljerad fråga om huruvida de gemenskapsbestämmelser som anges i första frågan hindrar att odlare vars potentiella produktionskapacitet överstiger vissa gränser åläggs att bli medlemmar i ett sådant organ som utvecklingsrådet.
- 27 I detta avseende skall det konstateras att bestämmelserna i avdelning II i förordning (EEG) nr 1035/72 om producentorganisationer inte utesluter att det finns andra organisationer i vilka producenterna måste vara medlemmar. Det skall också påpekas att ifrågavarande organ enligt de uppgifter som redovisas i handlingarna i målet inte bedriver någon verksamhet som berör handelsutbytet inom gemenskapen.
- 28 Det obligatoriska medlemskapet i ett sådant organ kan under sådana omständigheter inte anses vara oförenligt med de bestämmelser som anges i frågan, om inte organets verksamhet i sig strider mot dessa bestämmelser.

Den avgift som tas ut från odlarna

- 29 I punkt iv i den första frågan frågar den nationella domstolen vidare om en avgift av ifrågavarande slag i sig är oförenlig med de gemenskapsbestämmelser som anges i den frågan.
- 30 Beträffande artiklarna 30 och 34 i fördraget är det i detta avseende tillräckligt att, som domstolen har gjort bl.a i sin dom av den 22 mars 1977 i målet 74/76, Iannelli & Volpi mot Meroni (Rec. 1977, s 557), erinra om att avgifterna i egenskap av åtgärder av skattekaraktär eller med motsvarande verkan inte omfattas av nämnda artiklar utan av artiklarna 9-16 och 95 i fördraget. Eftersom den omstridda avgiften inte läggs på importerade produkter och inte drabbar produkter avsedda för export på annat sätt än produkter som saluförs på hemmamarknaden, ger den inte heller anledning till några problem med avseende på sistnämnda artiklar.
- 31 Enligt domstolens rättspraxis, särskilt i dom av den 26 oktober 1983 i målet 297/82, De samvirkende Danske Landboforeninger (Rec. 1983, s. 3299) är en avgift som läggs på jordbruksproducenter oförenlig med gemenskaps-

bestämmelserna om jordbrukspolitikerna i den mån den hindrar de mekanismer från att fungera som införts inom ramen för de gemensamma marknadsorganisationerna, antingen på grund av dess inverkan på prisbildningen eller på grund av den ändring av jordbruksföretagens struktur som den kan leda till. Det ankommer visserligen på den nationella domstolen att bedöma om, och i förekommande fall i vilken utsträckning, den avgift som den skall ta ställning till verkligen har haft sådana verkningar; det måste dock som en allmän regel påpekas att en avgift vars intäkter huvudsakligen används till sådana reklamåtgärder som i annat fall måste finansieras av producenterna själva inte kan ha sådana verkningar.

32 Det skall emellertid understrykas att det skulle strida mot gemenskapsrätten att ta ut en sådan avgift som den omtvistade, om den användes till att finansiera verksamheter som är oförenliga med de bestämmelser som det hänvisas till i begäran om förhandsavgörande.

33 Svaret på den första frågan blir således följande.

a) Bestämmelserna i fördraget om fri rörlighet för varor och om jordbruket, samt regelverket för den gemensamma organisationen av marknaderna för frukt och grönsaker, hindrar inte att en medlemsstat antar eller bibehåller bestämmelser

i) om inrättande av ett utvecklingsråd inom fruktodlingssektorn, bestående av ledamöter som utsetts av den ansvarige ministern, särskilt bland de berörda fruktodlarna, och

ii) som ålägger odlare med fruktodlingar över en viss storlek att registrera sig hos utvecklingsrådet och att lämna deklARATIONER och upplysningar till utvecklingsrådet om sin verksamhet inom sektorn, samt betala en årlig avgift för att finansiera utvecklingsrådets administrativa och övriga utgifter,

i den mån utvecklingsrådets verksamhet består i att utarbeta statistik, uppmuntra till eller själv bedriva forskning och göra de erhållna resultaten tillgängliga för odlarna samt ge dessa teknisk rådgivning om fruktodling.

b) Nämnda gemenskapsbestämmelser hindrar inte att ett sådant organ i sin reklam framhåver de särskilda kvaliteterna hos den frukt som produceras inom ifrågasvarande medlemsstat eller att det anordnar kam-

panjer för att främja försäljningen av vissa sorter med angivande av deras särskilda egenskaper, även om dessa sorter är typiska för den nationella produktionen. Däremot strider det mot artikel 30 i fördraget om ett sådant organ i sin reklam avråder från köp av produkter från andra medlemsstater, nedvärderar dessa produkter inför konsumenterna eller råder dem att köpa inhemska produkter enbart på grund av dessas nationella ursprung.

- c) Bestämmelserna hindrar inte heller att ett sådant organ inom ramen för sin allmänna rådgivningsverksamhet ger odlarna rekommendationer om kvaliteten och presentationen av den frukt som bjuds ut till försäljning. Däremot skulle det vara oförenligt med den uttömmande karaktären hos de gemensamma kvalitetsnormerna om ett sådant organ försökte införa andra normer än de gemensamma normerna genom att tillämpa någon form av sanktioner eller genom att begagna sig av sin stadgeenliga behörighet för att sätta press på odlarna eller handeln.
- d) Ovannämnda gemenskapsbestämmelser skulle hindra att odlarna ålades skyldighet att bli medlemmar i ett sådant organ eller finansiera dess verksamhet genom betalning av en avgift, om verksamheten stod i strid med gemenskapsbestämmelserna.

Den andra frågan

34 Som framgår av det föregående tas vid besvarandet av den första frågan hänsyn dels till det berörda organets typ av arbetsuppgifter, dels till den omständigheten att det är ett organ som inrättats av en medlemsstats regering och som finansieras genom en avgift som tas ut av odlarna i enlighet med nationella bestämmelser. Det förfarande som regeringen följt när den inrättade nämnda organ, och särskilt karaktären hos och resultatet av de samråd som genomfördes av regeringen innan den fattade beslut om inrättandet eller bibehållandet av nämnda organ saknar betydelse för det svar som skall ges.

35 Svaret på den andra frågan blir således följande. Den omständigheten att ifrågavarande råd inrättades och bibehölls med uttryckligt samtycke från odlare som representerar mer än hälften av den odlade marken, och efter samråd med organisationer som av allt att döma representerar ett stort antal

företagare eller anställda inom denna sektor, påverkar inte svaret på den första frågan.

Den tredje frågan

- 36 Genom denna fråga söker den nationella domstolen de upplysningar om tolkningen av gemenskapsrätten som den behöver för att bedöma konsekvenserna av att ifrågavarande regler eventuellt är oförenliga med gemenskapsbestämmelserna.
- 37 I detta hänseende skall det för det första understrykas att artiklarna 30 och 34 i fördraget enligt domstolens fasta rättspraxis skapar rättigheter för enskilda som dessa kan åberopa inför en medlemsstats domstolar. Beträffande förordningarna om den gemensamma organisationen av marknaderna följer samma direkta effekt av det faktum att förordningarna enligt fördragets artikel 189 är direkt tillämpliga i alla medlemsstater.
- 38 För det andra bör det erinras om att domstolens tolkning av bestämmelserna i gemenskapsrätten i enlighet med artikel 177 i fördraget, såsom domstolen har fastslagit bland annat i dom av den 27 mars 1980 i målet 61/79 Amministrazione delle Finanze dello Stato mot Denkvit Italiana (Rec. 1980, s. 1205), kan och skall tillämpas av den nationella domstolen även i fråga om sådana rättsförhållanden som uppkommit före domen varigenom avgörande meddelades med anledning av begäran om tolkning, förutsatt att villkoren för att väcka talan inför en behörig domstol om tillämpningen av bestämmelserna i övrigt är uppfyllda.
- 39 Härav följer att ovan angivna gemenskapsbestämmelser kan åberopas för att invända mot krav på betalning av en avgift som är oförenlig med dessa bestämmelser, och att de också kan läggas till grund för krav på återbetalning av en sådan avgift, när den tagits ut felaktigt.
- 40 Om en avgift används till att finansiera ett organ vars verksamhet delvis anses strida mot gemenskapsrätten, ankommer det på den nationella domstolen att bedöma om denna omständighet med hänsyn till omfattningen av ifrågavarande verksamhet gör avgiften olaglig och bör leda till en total eller partiell avgiftsbefrielse.

41 Det ankommer också på den domstolen att i enlighet med den nationella rätten ta ställning till om och i vilken omfattning avgiften skall betalas tillbaka, och om och i vilken omfattning rätten till återbetalning eventuellt motvägs av de direkta fördelar som avgiftsbetalaren dragit av nämnda organs verksamhet.

42 Den tredje frågan skall således besvaras på följande sätt:

- a) Artiklarna 30 och 34 i fördraget och förordningarna om den gemensamma organisationen av marknaderna skapar rättigheter för enskilda som dessa kan åberopa inför domstolarna i en medlemsstat.
- b) Dessa bestämmelser kan åberopas för att invända mot krav på betalning av en avgift som är oförenlig med dessa bestämmelser och kan läggas till grund för krav på återbetalning av en sådan avgift, även om betalningen skett innan denna oförenlighet fastslogs genom domstolens tolkning enligt fördragets artikel 177.
- c) Om en avgift används till att finansiera ett organ vars verksamhet delvis anses strida mot gemenskapsrätten, ankommer det på den nationella domstolen att bedöma om denna omständighet med hänsyn till omfattningen av ifrågavarande verksamhet gör avgiften olaglig och bör leda till en total eller partiell avgiftsbefrielse.
- d) Under samma förutsättning ankommer det också på den nationella domstolen att i enlighet med den nationella rätten ta ställning till om och i vilken omfattning avgiften skall betalas tillbaka, och om och i vilken omfattning rätten till återbetalning eventuellt motvägs av de direkta fördelar som avgiftsbetalaren dragit av nämnda organs verksamhet.

Den fjärde frågan

43 Den nationella domstolens sista fråga går huvudsakligen ut på om förbudet i artiklarna 30 och 34 i fördraget mot åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa restriktioner, för produkter som omfattades av den gemensamma organisationen av marknaderna vid tiden för Förenade kungarikets anslutning till gemenskapen fick verkan den 1 februari 1973 i enlighet med artikel 60.1 i anslutningsakten, eller om detta inte skedde förrän den 1 januari 1975,

vilket är den dag som fastställs i den allmänna bestämmelsen i artikel 42 andra stycket i anslutningsakten.

- 44 Som domstolen fastslog i sin dom av den 29 mars 1979 i målet 231/78, kommissionen mot Förenade kungariket (Rec. 1979, s. 1447) avviker bestämmelserna i artikel 60 från de allmänna bestämmelserna i artikel 42.
- 45 Svaret på den fjärde frågan blir således följande. För produkter som omfattades av den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna vid tiden för Förenade kungarikets anslutning, trädde bestämmelserna i fördraget om förbud mot åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa restriktioner i kraft i Förenade kungariket den 1 februari 1973 i enlighet med artikel 60.1 i anslutningsakten.

Rättegångskostnader

- 46 De kostnader som har förorsakats den danska och den brittiska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 19 juli 1982 förts vidare av Country Court i Tunbridge Wells – följande dom:

- 1 a) Varken bestämmelserna i fördraget om fri rörlighet för varor och om jordbruket eller regelverket för den gemensamma organisationen av marknaderna för frukt och grönsaker hindrar att en medlemsstat antar eller bibehåller bestämmelser
  - i) om inrättande av ett utvecklingsråd inom fruktodlingssektorn, bestående av ledamöter som utsetts av den ansvarige ministern, särskilt bland de berörda fruktodlarna, och

- ii) som ålägger odlare med fruktodlingar över en viss storlek att registrera sig hos utvecklingsrådet och att lämna deklARATIONER och upplysningar till utvecklingsrådet om sin verksamhet inom sektorn, samt betala en årlig avgift för att finansiera utvecklingsrådets administrativa och övriga utgifter,

i den mån utvecklingsrådets verksamhet består i att utarbeta statistik, uppmuntra till eller själv bedriva forskning och göra de erhållna resultaten tillgängliga för odlare samt ge dessa teknisk rådgivning om fruktodling.

- b) Nämda bestämmelser hindrar inte att ett sådant råd i sin reklam framhäver de särskilda kvaliteterna hos den frukt som produceras inom ifrågavarande medlemsstat, eller att den anordnar kampanjer för att främja försäljningen av vissa sorter med angivande av deras särskilda egenskaper, även om dessa sorter är typiska för den nationella produktionen. Däremot strider det mot artikel 30 i fördraget om ett sådant organ i sin reklam avråder från köp av produkter från andra medlemsstater, nedvärderar dessa produkter inför konsumenterna eller råder dem att köpa inhemska produkter enbart på grund av dessas nationella ursprung.
- c) Bestämmelserna hindrar inte heller att ett sådant råd inom ramen för sin allmänna rådgivningsverksamhet ger odlarna rekommendationer om kvaliteten och presentationen av den frukt som bjuds ut till försäljning. Däremot skulle det vara oförenligt med de gemensamma kvalitetsnormernas uttömmande karaktär om ett sådant organ försökte införa andra normer än de gemensamma normerna genom att tillämpa någon form av sanktioner eller genom att begagna sig av sin stadgeenliga behörighet för att sätta press på odlarna eller handeln.
- d) Ovannämnda gemenskapsbestämmelser skulle hindra att odlarna ålades skyldighet att bli medlemmar i ett sådant organ eller finansiera dess verksamhet genom betalning av en avgift, om verksamheten stod i strid med gemenskapsbestämmelserna.

2 Den omständigheten att ett nationellt utvecklingsorgan inom fruktodlingssektorn inrättats och bibehållits med uttryckligt samtycke av odlare som representerar mer än hälften av den odlade marken, och efter

samråd med organisationer som av allt att döma representerar ett stort antal företagare eller anställda inom denna sektor, påverkar inte svaret på den första frågan.

- 3
- a) Artiklarna 30 och 34 i fördraget och förordningarna om den gemensamma organisationen av marknaderna skapar rättigheter för enskilda som dessa kan åberopa inför domstolarna i en medlemsstat.
  - b) Dessa bestämmelser kan åberopas för att invända mot krav på betalning av en avgift som är oförenlig med dem och kan läggas till grund för krav på återbetalning av en sådan avgift, även om betalningen skett innan denna oförenlighet fastslagits genom domstolens tolkning enligt fördragets artikel 177.
  - c) Om en avgift används till att finansiera ett organ vars verksamhet delvis anses strida mot gemenskapsrätten, ankommer det på den nationella domstolen att bedöma om denna omständighet med hänsyn till omfattningen av ifrågavarande verksamhet gör avgiften olaglig och bör leda till en total eller partiell avgiftsbefrielse.
  - d) Under samma förutsättning ankommer det också på den nationella domstolen att i enlighet med den nationella rätten ta ställning till om och i vilken omfattning avgiften skall betalas tillbaka, och om och i vilken omfattning rätten till återbetalning eventuellt motvägs av de direkta fördelar som avgiftsbetalaren dragit av nämnda organs verksamhet.
- 4
- Beträffande produkter som omfattades av den gemensamma organisationen av marknaderna vid tiden för Förenade kungarikets anslutning, trädde bestämmelserna i fördraget om förbud mot åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa restriktioner i kraft i Förenade kungariket den 1 februari 1973 i enlighet med artikel 60.1 i anslutningsakten.

Mertens de Wilmars

Koopmans

Bahlmann

Pescatore

Mackenzie Stuart

O'Keeffe

Bosco

Due

Everling

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 december 1983.

På justitiesekreterarens uppdrag
H. A. Rühl
Avdelningsdirektör

J. Mertens de Wilmars
Ordförande